

УНИКАЛНО ИЗДАНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНАТА РЕТРОСПЕКТИВНА БИБЛИОГРАФИЯ

/рецензия/

Илияна Найденова, E-mail ilyananaydenova@abv.bg

ANNUAL bibliography of the history of the printed book and libraries : ABHB / Ed. by H. D. L. Vervliet, under the auspices of the Committee on rare and precious books and documents of the IFLA. Vol. 1 (1970) - . - The Hague, 1973 - .

Съвременните тенденции в информационния свят на глобализация, интердисциплинарност и универсализация правят изключително ценни знанията за международните канали на вторичнодокументалното информационно моделиране — библиографските указатели с международно значение.

Международният библиографски указател по история на печатната книга и библиотеките е известен в цял свят с абревиатурата си **ABHB - Annual bibliography of the history of printed book and libraries**. По същество този библиографски указател е ретроспективен вторичнодокументален свод, който в текущ — с едногодишна периодичност — режим отразява обхващаната от него проблематика — библиографската информация по история на печатната книга и библиотеките.

На 35-та сесия на Международната федерация на библиотечните асоциации ИФЛА (IFLA — International Federation of library association and institutions), състояла се в Копенхаген, на заседание на Комисията по редки издания и документи се стига до решението — да се създаде специална библиографска форма, която да подпомага развитието на библиотеките и да се занимава с въпросите, свързани с редките и ценни издания по света.

Тази мисия е отредена именно на разглежданото тук библиографско издание ABHB.

Дейността по подготовката на този библиографски указател започва през 1969 г. чрез координиране на отделните страни-участнички в проекта, но самото издание се появява на бял свят едва през 1973 г. За неговото широкомащабно и ефективно функциониране са създадени национални комитети, които ежегодно подготвят и систематизират информацията за публикувани материали с научна стойност в съответните региони на света.

Работата по библиографското отразяване на историята на печатната книга и библиотеките в България се поема и поддържа от Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (НБКМ), която своевременно подава информация за изданието ABHB от 1973 г. до днес.

В Увода към разглежданото издание (ABHB) са очертани темата, структурата, подхода, технологията при подбора на документите, класификацията им; изтъкнати са държавите-участнички в кумулирането на изданието.

Целта на указателя е да се достигне обезпечаването на максимално пълна текуща библиографска информация за появилите се издания по история на печатната книга и библиотеките.

Предметът на ABHB включва всички материали, които са свързани с историята на печатната книга, историята на технологията, печатната техника и оборудването, художественото

оформление, както и свързаното с икономическия, социалния и културния контекст печатно производство и историята на библиотеките и библиотечното дело в съответната страна.

Организацията на очертаната тук вторичнодокументална дейност е насочена към изпълнение на целта на АВНВ — прецизност и максимална пълнота на предлаганата библиографска информация.

Стремежът към пълнота в отразяване на библиографирания материал е в основата на същинската работа по история на печатната книга и библиотеките и е основният критерий на предприетото информационно моделиране чрез указателя. В тази връзка издирването, оценката, подборът, класирането и описанието на публикуваните документи се осъществява от самите национални комитети — специални групи библиографи, представители на съответните държави-участнички, обезпечавачи изданието.

Редакцията и структурирането на ежегодника, съставянето на неговия справочен апарат са на голяма научно-практическа и информационна висота.

В първият том на АВНВ, публикуван през 1973 г., са включени книги, части от книги, студии, статии и рецензии, публикувани през 1970 г. на територията на 16 държави. Постепенно към тях се присъединяват и други 19 страни. Общо днес те са 35 (по азбучен ред на представяне това са: Арабските страни (представени като група и поединично), Австралия, Австрия, Беларус, Белгия, България, Великобритания, Естония, Исландия, Ирландия, Испания, Италия, Канада, Латинска Америка, Латвия, Литва, Люксембург, Мексико, Нидерландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Русия, САЩ, Северна Африка, Словакия, Турция, Украйна, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Швеция и Швейцария). Чрез националните комитети на посочените страни се осъществява редакцията на АВНВ.

Общо до днес от АВНВ са издадени 31 печатни тома, включващи материали за периода 1970-2000 г. При подготовката само на последния — 31 том съставителите са прегледали и описали повече от 2 100 заглавия периодични издания.

Основният аспект при отразяването на литературата по темата на АВНВ е историческият. Материали за съвременната технология на полиграфското производство, подвързията, организацията на книжната търговия, издателското и библиотечното дело, а също и творчеството на съвременните илюстратори на печатни произведения са втората голяма група публикации, отразявани библиографски чрез АВНВ. Библиографски указатели, каталози от изложби и други вторичнодокументални публикации са също сред осветяваните в изданието, които го превръщат в специализирана библиографска база данни от различни степени.

Библиографските описания в АВНВ се предоставят на оригиналния език на съответната публикация. Изключение правят описанията на източните езици, които се транслитерират по правилата на латиница.

С оглед справочно-информационните функции на изданието в него са включени рецензии и кратки анотации на съответните помощни материали на английски език. Използва се разработена специално за АВНВ класификация, която в основната си част е заимствана от “Британската библиография” (Bibliography in Britan, Oxford, 1962 -).

Структурата на всеки том на АВНВ се състои от 12 раздела, съответстващи на букви от латинската азбука (А - М). (Буквата I не се включва като индикация на раздел).

Всеки раздел започва с материали от общ характер, след което следват разделите, които се отнасят към определена страна. Материалите се групират по хронология на

отразените исторически събития, персоналии, географски наименования на обекти, а в рамките на последните деления — хронологично-азбучно. В подразделите на основното деление описанията се разполагат по азбучен ред.

В изданието се наблюдава ориентация към многоаспектно отразяване на съдържанието на документите с оглед задоволяване на разностранните информационни потребности.

В разделите на АВНВ броят на поместените материали по страни не е еднакъв. При задълбочен анализ може да се установи съвременното състояние на книгознанието като наука както в отделните страни, така и в света като цяло.

Преобладават описанията на включените публикации, посветени на историята на печатната книга и книгоиздаването, библиотеките и библиотечното дело, историята на периодичния печат, книжната търговия и издателското дело. Много по-малко е застъпена информацията относно историята на подвързията, хартията и шрифтовете.

Всеки том на АВНВ завършва със справочен апарат — показалци на авторите и споменаваните в описанията лични имена, за които е писано, показалец на географските наименования и названията на издателствата и печатниците. Изданието включва и списък на прегледаните периодични издания от всички страни - участнички в проекта.

Пред нас е един уникален международен библиографски справочник, който дава възможност да се проследи динамиката на проблемите в областта на историята на печатната книга и на библиотеките, които чрез него стават достояние на специалистите от цял свят.

За България е висока чест да участва в създаването на АВНВ чрез професионалния си принос — компетентно и своевременно подаване на съответната библиографска информация. На сътрудниците на Народната библиотека “Св. св. Кирил и Методий” е отредена важната библиографска мисия.